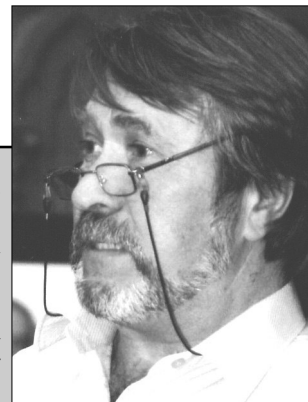

Valentin TALPALARU

S-a născut la 15 mai 1953, în orașul Tg. Frumos, unde își face studiile gimnaziale și liceale. Debutază, grație profesorului de literatura română, Costin Merișca, în revista „Miorița”. Din 1972 este student al Facultății de Filologie a Universității „Al.I. Cuza”, secția română-franceză. Este debutat, în 1974, în revista „Cronica”, de Magda Ursache, și în „Convorbiri literare”, de Ioanid Romanescu. Publică în revistele amintite, precum și în „Alma Mater”, viitoarea revistă „Dialog”.

După absolvirea studiilor este repartizat ca profesor de limba și literatura franceză în Botoșani, unde va debuta cu placheta de versuri *Întoarcerea menestrelului* (1979). Începând cu 1990, este, rînd pe rînd, metodist la Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, inspector la Inspectoratul pentru Cultură, iar în prezent muzeograf la Muzeul Literaturii Române Iași.

Colaborează la revistele „Ateneu”, „Antiteze”, „Cronica”, „Convorbiri literare”, „Dacia literară”, „Forum cultural”, „Luceafărul”, „Oglinda literară”. Din 2006 realizează, în calitate de colaborator al Radio Iași, emisiunea „Convorbiri literare”.

Membriu al Uniunii Scriitorilor din România și posesor al Premiului Filialei Iași al acesteia pentru poezie.

Cărți publicate: 1979 – *Întoarcerea menestrelului*, editată de Centrul de Creație Botoșani; 1989 – debut colectiv în *Intonații*, Iași, Editura „Junimea”; 1998 – *Ghemuit într-un simbur*, Iași, Editura „Junimea”; 2004 – *Nopti cu chirie*, Iași, Editura „Cronica”; 2004 – *Biblioteci rurale centenare din județul Iași*, Iași, Editura „Vasiliana '98”; 2004; 2005 – *Liniștea vînatului*, Iași, Editura „Junimea”; 2006 – *Acordorul de semne*, Iași, Editura „Junimea”; 2007 – *Commedia dei media*, Iași, Editura „Princeps Edit”.

Zei rodniciei

Zei rodniciei mi-au îndestulat foamea
cu propriul meu trup
din care mi-au dat fărîme
la răstimpuri. Nu rîde,
acolo am auzit,
în pustia aceea
singura pasăre căinîndu-mă,
cea care abia învață
să-și scoată aripile din trup
și moare de foame.
Zei au fost milostivi.
Am ales
din neghina îndoielii
carnea în care pot înota.
Ca în Lethe.

La patru fix

Cu firul Ariadnei țes ciorapii
atunci cînd viața pare în exces
și sîngele e transparent ca sforul apei
sub botul străzilor înscrise la deces.

Dintr-un balcon adie a violuri
– o sărbătoare fără glorie-a tristeții.
Eu pariez că nu se-aud ecouri
chiar dacă bați un cui în tîmpla ceții...

La patru fix voi emigra-n oglindă
cu tot cu toamna asta insolentă
pe care-ncep paingii s-o cuprindă
să-i soarbă carnea, tragic penitentă.

Iar din culcușul falselor orbite
statuile țî-or da lumini s-apuci
s-ajungi la timp și traficînd ispite
din golul tîmplei în vecie să te-arunci.

Seară în bernă

Seară violată de tristețe
Cine naiba te mai vrea
în afară de mine, cel cald încă?

Bat prundișul cerului
doar doar mi-oi prăpădi urmele
să nu mă mai afli.

Pînă la tine am urecat
toată sărăcia mea de liniște
și cu ce m-am ales?

Seară violată de tristețe
Cine naiba te mai vrea
în afară de mine, cel cald încă?

Recuzită

Cîntă alb tăcerea-n palida oglindă,
chipul tău inundă amintiri subțiri
nu mai trecem viața într-o scoică blîndă
traversînd oceanul și vîslind iubiri.

Cade-n poala toamnei, pasărea de fum
săgetată seara de privirea care
scutură nostalgic amorași pe drum
ca o pradă coaptă pentru resemnare.

Aerul se-ascunde-n goluri de paradă
astfel că degeaba mă respiri furiș.
Luna zace-n baltă ca o veche nadă

și nu poți s-o tulburi răsărind pieziș.
Hai mai bine-n balul omului de rînd
să petrecem tandru și postum, rîzînd.

Pastel

De vizavi spre nicăieri
duce un drum de întrebări

pe lângă care, resemnate,
zac vacile care nu dau lapte.

Sus, îngerii cu buricul gol
stropesc albastru în nămol.

Seara închide rozalie
sămînța vieții, în cutie

de stau cu buzele umflate
aleșii viselor surpate.

Abia aștept cina să mor
să spun secretul morților:

„De vizavi spre nicăieri
duce un drum de întrebări.“

Șotron calp

Uite, trec prin aer umede vocale
fragede și roze. Ți-este foame? Ia-le.
Palma carapace peste noapte pune
și-ți va crește-n palmă deget de cărbune.

Gerul scoate-n lesă luna la plimbare.
Geaba joci ascunsa seara-n felinare.

Uite, trec prin aer umede vocale
prevestind diluvii anonim banale.

Mărți încurcă joia-n calendare vechi
– din antreul biblic ies zîbind perechi
dirijînd prin aer umede vocale
fragede și roze. Ți-este foame? Ia-le.

Tablou de familie

Neantul e un omuleț cu chelie
care îți împrumută cu camătă
bastonul de mareșal
cu care poți dirija
simfonia ta neterminată.
Locuind simultan
și înăuntrul și în afara ta
îți irosește angoasele
totdeauna gata de butada
pe care ți-o șoptește la ureche
cu glasul brumat al proscrisului.
Neantul este un omuleț cu chelie
pe care îl mîngîi
cum ai șterge
ceasornicul tatei în care
timpul a murit fix
la ora exactă
iar mama își muia mîinile
ca în balia cu rufe.
Acum, omulețul meu cu chelie
stă mai mult în preajma copiilor
cu care dezleagă cuvinte încruciate
și îi pregătește de pensie.

Opinii critice:

Valentin Talpalaru scrie o poezie în care cuvîntul e chemat să mărturisească, o poezie în care ritmul dă forță tensiunii, în timp ce rimele, atunci cînd sînt prezente, pun plus de accent stărilor, o poezie esențializată, o poezie ca o cuminăcare.

Călin Cocora

Prin foarte multe sugestii pe care ni le induc poemele lui Valentin Talpalaru, titlurile și miezul lor, sîntem transpuși într-o zonă de grație pură, necontaminată de „impulsunile“ unor confrăți de generație! Metaforele sînt proaspete – timpul este absorbit într-un dialog (ceasul și păianjenul), sugestiv și el. Vînatul este chiar poetul, *Liniștea vînatului* ar putea fi chiar liniștea poetului în fața finalului sugerat de clopotul ce se aude din ceasul prozaic: „Fii bun și ține pe limbă/ păienjenii care încurcă acele...“. Variabilitatea discursului poetic este o notă de menționat în poezia lui Valentin Talpalaru, „un joc“ fără finalizare, o încercare de a evoca „foamea de poezie“ ca pe o supunere a Vocalelor în șotronul deliberat.

Ion Hurjui

Apropiindu-se uneori ca tonalitate de acuarelele și crochirurile bacoviene, poemele lui Valentin Talpalaru mărturisesc o boală a sufletului într-un mileniu bolnav, nevrozele, psihozele și solilocul reprezentînd locuri comune ale ființei. Ca paliativ este aleasă înjurătura, răfuiala cathartică, ironica închinare la clișee livrești.

Valeria Manta Tăicuțu

Arhitectura poemului se bazează pe acest semn esențial de pe poteca de vorbe a lui Valentin Talpalaru; întrebarea lămurește stări, senzații, sentimente, neliniști, spaime, relația ființei cu sine și cu lumea: elaborate, uneori în exces, textele din *Acordorul de semne* se structurează și din punct de vedere tehnic în jurul interogației: „Stau în trupul meu/ ca un trofeu potrivit/ pentru pilda lui Iov –/ poate sînt chiar/ cîntecul său de priveghi./ Cine mă poate semăna/ cu pomii căuș/ peste focul stins/ al amurgului?! Cine mă crede/ rod otrăvit cu iubire/ în casele voastre de lut/ în care tăcerea/ curge pînă la capăt?“

Ioan Holban

Valentin Talpalaru, Val în viața de zi cu zi, este un caz interesant al generației mele. Pe de o parte, a debutat mult mai devreme față de ansamblul generației – cu *Întoarcerea menestrelului*, în 1979 – dar publică foarte rar volume de poezie, acesta fiind al cincilea; pe de alta, am senzația că aderă mai degrabă la estetica și poetica generației anterioare, mai pregnant lirică, decît la cea a generației sale. Poate și din pricina acestei „alinieri“, deosebit de Nichita Danilov, Lucian Vasiliu, Mariana Codruț, Adi Cristi etc., a rămas puțin observat în contextul generației – care a fost și un vehicul de afirmare și auto-afirmare. Poate este de vină și excesiva sa discreție, cumva structurală. Și este mare păcat, pentru că Val Talpalaru este un foarte interesant talent liric, înzestrat pe deasupra, ca și majoritatea poezilor generației la care „s-a aliniat“, și un excelent deținător al „meșteșugului“, al șlefuitorului textelor...

Liviu Antonesci